VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Iloisesti yllättyneet

Seuraavan hallituksen pohja ratkeaa vaaleissa. Useimmilla sen ministereistä on silti jo nyt aavistus tulevasta kohtalostaan ja perehtyminen toimialaan pitkällä.

Valmiuttaan ei saa näyttää. Demarien johtava sosiaalitantta Anneli Kiljunen erehtyi vihjaamaan medialle sen itsestäänselvyyden, että hän kuuluu joukkoon, josta peruspalveluministeri valitaan. Kun valinta kohdistui toiseen, Kiljunen sai kuulemma näpäyksen pyrkyryydestään.

Vain pääministerin paikalle saa avoimesti pyrkiä. Muut ministerit näyttelevät aikanaan iloisesti yllättynyttä.

Legendan mukaan ministeriehdokas päivystää kotona odottaen puolueen puheenjohtajan soittoa. Ehkä näin joskus olikin. Todellisuudessa ministerit valitaan yleensä hallitusneuvottelijoiden keskuudesta.

Valmiina palvelukseen

Vain perussuomalaisten Timo Soini on jo rehellisesti kertonut valinneensa puolueen mahdolliset ministerit. Voi päätellä, että listalta löytyvät varapuheenjohtaja Jussi Niinistö, EU-parlamentaarikko Sampo Terho sekä varapuheenjohtaja Hanna Mäntylä, joka on puheenjohtajan erityinen lellikki.

Paljon pidempi ei hallituskelpoisten perussuomalaisten lista vieläkään ole. Ministeriaitiosta pitää pystyä paasaamaan muutakin kuin puolueohjelmaa.

Keskustajohtaja Juha Sipilän idea 12 ministerin hallituksesta sopisi hyvin muillekin. Rajatulla joukolla on helpompi pitää eduskuntaryhmässä kauhun tasapainoa.

Kokoomuksen Alexander Stubbilla on vaikeuksia täyttää tuotakin kiintiötä. Puolueen kovat nimet ovat kuvioista poistuneita tai yli-ikäisiä sooloartisteja. Harjoittelijan paikkoja on luvassa.

40 paria raippoja

Jotkut valinnat riippuvat toisistaan. SDP:n johtaja Antti Rinne on luvannut ottaa punamultahallitukseen edeltäjänsä, ex-valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen.

Keskustan olisi asetettava Urpilaiselle mahdollisimman kovatasoinen vastinpari. Mieleen tulee ex-pääministeri Matti Vanhanen. Molemmat ovat ehdottoman paineenkestäviä päätöksentekijöitä. Kumpikaan ei inahda, vaikka selkään satelisi 40 paria raippoja, kuten seuraavan hallituksen ministereille ilman muuta käy.

Suppean hallituksen yhtenä tarkoituksena on sulkea puolueiden rettelöitsijät automaattisesti ulkopuolelle. Päätöksiä ei synny, jos yksi ministeri osaa ulkoa piin 500 desimaalia ja käyttää hallituksen aikaa kuukausia tahtomalla muuttaa niitä.

Keskustan yksi ongelma on maatalousministerin paikka, jota puolue on pitänyt hallussaan sata vuotta aina kun on hallituksessa ollut. Vuoroaan jonottaneet agrologit kilpailivat ennen tehtävästä verisesti. EU-Suomessa he menevät toistensa selän taakse piiloon.

Nykyministeri Petteri Orpo (kok.) tuli täysin alan ulkopuolelta. Hän jää tuskin lajissaan ainoaksi.

Perin vanha jakolinja

Vaalien alla jako menee siten, että kokoomus ja RKP haluavat kovia leikkauksia heti. Muut puolueet haluavat sopeutuksen pidemmälle ajalle. Äärivasemmisto ei leikkaisi ollenkaan.

Äärileikkaajilla on noin 50 paikkaa ja muilla 150. Jakolinja ja voimasuhteet ovat täsmälleen samat kuin ensimmäisessä itsenäisen Suomen valitsemassa eduskunnassa 1919.

Vakiintuneen historiankäsityksen mukaan tuolloin kiisteltiin siitä, tuleeko Suomesta tasavalta vai kenraali Mannerheimin johtama monarkia.

Jakolinja näyttää pysyneen samana kohta sata vuotta. Historiantutkijoilla olisi syytä vihdoin perehtyä, onko taustalla jotain enemmän kuin ammoin unohtunut valtiomuototaistelu.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – TO 1.4.

Ilmoitus MT:ssä 50 vuoden takaa.

Väkevien alkoholijuomien kulutus edelleen vähentynyt, mietojen lisääntynyt

Oy Alkoholiliike Ab:n kokonaismyynnin arvo liikevaihto- ja valmisteveroineen oli v. 1964 586,6 milj. mk eli 11,4 % suurempi kuin v. 1963. Myynti jakautui tuotealoittain seuraavasti: alkoholijuomat 572,3 milj. mk, väkiviina 6,9, hiiva 6,0, etikka 0,6 ja päällykset ym. 0,8 milj. mk. Alkoholijuomien kulutus lisääntyi 100 % alkoholiksi laskettuna 2,7 %. Asukasta kohden laskettuna se oli 2,2 litraa (1963: 2,2 litraa). Viinan myynti väheni litroissa laskien edellisestä vuodesta 5 %, muiden väkevien juomien 1,1 %; viinien myynti lisääntyi 15,4 % ja mallasjuomien 10 %. Asukasta kohden laskettuna käytettiin v. 1964 alkoholijuomiin 139 mk.

jatkoa edelliseltä sivulta

Kokoomuslainen eduskuntavaaliehdokas Susanna Koski kosiskelee puolueensa perinteistä laitaa.

Pohjalainen nuorkonservatiivi luottaa perinteisiin arvoihin

VAASA, LAPUA, SEINÄJOKI (MT)

Susanna Kosken (kok.) kampanjatyö käynnistyy puoliltapäivin Vaasan Rewell Centerissä. Ostoskeskuksessa on vielä hiljaista.

Puolentusinaa kokoomuslaista eduskuntavaaliehdokasta tukijoukkoineen vaanii hajanaista vaalikarjaa.

Ihmisiä kävelee verkkaisesti ohi. Osa pysähtyy juttusille.

Pian Koski tarttuu mikrofoniin, kapuaa korokkeelle ja aloittaa kampanjapuheensa.

”Suomalainen yhteiskunta on suuressa murroksessa. Taloustilanne on vakava, ja poliitikkojen täytyy tehdä vaikeita ja kipeitä ratkaisuja. Muutoksen keskellä on kuitenkin oltava pysyvyyttä. Kestävä perusta löytyy perinteisistä arvoista”, hän julistaa.

Koski purkaisi työehtosopimuksia

Susanna Koski on kokoomusnuorten puheenjohtaja, eduskuntavaaliehdokas, kolmikymppinen hallintotieteiden maisteri ja vaasalaistunut laihialainen.

Kokoomusnuoret on jo vuosia profiloitunut emopuoluettaan oikeistolaisempana ja konservatiivisempana. Koski ei tee poikkeusta.

Hän nimeää oman poliittisen linjansa ”nuorkonservatismiksi”.

”Se on yhdistelmä perinteistä arvopohjaa sekä uudistushenkistä yhteiskuntapolitiikka”, Koski täsmentää.

Sosiaaliturva on Kosken mukaan liian kattava ja kannustaa joutenoloon, ja sitä pitäisi karsia rajulla kädellä.

Pääoma- ja ansiotulojen verotusta olisi alennettava, jotta Suomeen investoitaisiin ja työssä käyvien ostovoima kasvaisi.

”Tämä maa rakennettiin vahvalla arvopohjalla, yrittäjyydellä ja ahkeruudella. Joskus tuntuu, että nykyään nämä arvot ovat hukassa.”

Kosken mukaan ay-liikkeellä on liikaa valtaa, eivätkä työmarkkinat toimi tehokkaasti. Hän lisäisi paikallista sopimista ja purkaisi työehtosopimusten yleissitovuuden.

”Yleissitovat työehtosopimukset nykyisellään eivät tue työllisyyttä.”

JOHANNES TERVO

Lapuan kokoomuksen vaalikahvilassa Paula Palomäki (vas.), Esko Veikkolainen ja Risto Toijaniemi tapasivat eduskuntavaaliehdokkaita. Susanna Koski minipossuineen varasti huomion.

Ehdokkaiden kampanja-autot ovat tuttu näky Pohjanmaan maanteillä. Susanna Koski tavoittelee lakeuden kokoomusväen luottamusta.

Ylen gallup vetää vakavaksi

Kokoomuksen taivaalla leijuu tummia pilviä.

Eduskuntavaalit ovat aivan nurkan takana, ja puolueen gallup-kannatus mataa historiallisen alhaalla.

Kokoomusväki pakkailee kamoja kasaan Rewell Centerissä. Ilmeet ovat vakavia, sillä rökäletappion uhka on nykyiselle pääministeripuolueelle todellinen.

Pääministeri **Alexander Stubbin** (kok.) hallitus kompastelee hallituskauden loppumetreillä jo omiin jalkoihinsa.

Ylen maaliskuun gallup antaa kokoomukselle prosenttiluvun 16,1. Demarit kiilaavat hiuksenhienosti edelle, perussuomalaiset hengittävät niskaan ja keskusta on kaukana karkuteillä.

”Pääministeripuolue ei voi paeta vastuutaan. On kuitenkin kohtuullista muistaa, että hallituksen epäonnistumiset eivät ole yksin kokoomuksen vika”, Koski toteaa mietteliäänä gallup-lukuja silmäillessään.

”Jokaisen kokoomuslaisen on tehtävä hartiavoimin töitä, jotta kannatus nousee ja maahan saadaan porvarihallitus.”

Keskustayhteistyö on Koskelle ainoa mahdollinen hallituspohja. Luottamus demareihin on mennyt.

”Seuraavalla hallituksella on oltava ideologinen liima ja yhteinen näkemys tilanteesta ja tulevaisuudesta. Se puuttuu nykyhallitukselta täysin.”

Risuja Stubbille ja alueen edunvalvonnalle

Kosken kampanjakiertue suuntaa Vaasasta Etelä-Pohjanmaan puolelle.

Seinäjoen Ylistarossa kokoomusväki moittii Stubbin linjaa liian arvoliberaaliksi ja kaupunkilaiseksi.

”Tämä sateenkaaritouhu on sairasta. Miksi kokoomus on alkanut vihkiä lesboja?” ylistarolainen **Markku Rintamäki** tivaa.

Kosken viesti vetoaa konservatiiviseen kuulijakuntaan. Hän korostaa maa- ja turkistalouden tärkeyttä ja sanoo ei homojen avioliitolle.

”Perinteistä aluepolitiikkaa tarvitaan. Pohjanmaalla on paljon sellaisia merkittäviä elinkeinoja, joita ei yksinkertaisesti voi siirtää Helsinkiin”, Koski painottaa.

Lapualla kokoomuslaiset kerääntyvät kylänraitilla sijaitsevaan vaalikahvila Korvaan.

Ovella on vastassa lapualaisisäntä, eduskuntavaaliehdokas **Kai Pöntinen** (kok.).

Pöntisen ja kauhavalaisen **Petri Salon** (kok.) mielestä Vaasan vaalipiirin edunvalvonta ei ole onnistunut, vaikka oma puolue on ollut hallitusvastuussa.

”Olen oudoksunut alueen kansanedustajien toimintaa esimerkiksi Kauhavan lentosotakoulun lakkauttamisen yhteydessä. Lobbaus- ja vaikutustyön olisi oltava jatkuvaa, jos oman alueen puolta tosissaan pidetään. Tässä on epäonnistuttu”, Salo sanoo.

Kampanjapäivä päättyy baariin

Illansuussa Kosken kampanjajoukkue jalkautuu Seinäjoelle.

Epstorilla ehdokas puhuu ulkopolitiikasta.

”Suomella ei ole tällä hetkellä mitään turvatakuita. Kyllä meidän pitäisi liittyä Natoon.”

Myöhäisillasta ehdokas nuorine tukijoineen kampanjoi yökerho Ilonassa. Paikka on nuorison suosiossa.

”Oot hyvä ehdokas, mutta miksi kokoomus”, parikymppinen seinäjokelaismies kyselee.

Puoliltaöin yökerhon jokaiseen pöytään on jaettu Susanna Kosken vaaliesite.

JUKKA KOIVULA

Kansanedustaja Markus Mustajärven mielestä vasemmistoliitto näpertelee nykyisin liiaksi marginaalikysymysten parissa.

Lapin vasemmistolle punavihreys on vierasta

YLITORNIO (MT)

Lappilaisen kansanedustajan **Markus Mustajärven** (vas.) kampanjapäivä käynnistyy Aavasaksan kansantalolla.

Nelisenkymmentä eläkeläistä on saapunut aamupäivän tilaisuuteen särpimään kahvia ja kuulemaan poliittista sanomaa.

”Sen olen oppinut poliittisella urallani, että liian viisaaksi ei kannata alkaa eläkeläisten edessä. Teillä on takana pitkä työura ja seuraatte tiiviisti politiikkaa, joten tietoa riittää”, Mustajärvi lausuu.

Hän varoittelee yhteiskunnallisen eriarvoistumisen ja kapitalismin vaaroista.

”Mitä kettu tekee kanatarhassa, jos ovi jätetään auki? Sitä on uusliberalismi.”

Seuraavaksi puhe kääntyy EU:hun ja eurokriisiin.

Mustajärvi siirtyi jo vaalikauden alkumetreillä yhdessä **Jyrki Yrttiahon** (vas.) kanssa vasenryhmään, joka perustettiin, kun kaksikko erotettiin vasemmistoliiton ryhmästä.

”Miten me äänestäjät voimme luottaa, ettet hyppää tällä kertaa perussuomalaisiin vaalien jälkeen?” iäkäs vasemmistoaktiivi kysyy.

Mustajärvi vastaa, että häntä on vuosien saatossa kosiskeltu useampaan puolueeseen, tuloksetta.

”Olen tottunut olemaan häviäjän puolella”, hän veistelee.

”En ole valmis myymään periaatteitani ja ideologiaani. Vaalien alla vasemmistoliitto suhtautui kriittisesti euron tukipaketteihin, mutta hallituspaikan hintana oli takinkääntö. En yksinkertaisesti voinut hyväksyä sitä.”

SKDL:n vanhat jakolinjat näkyvät

Maaliskuu on jo pitkällä, mutta Ylitorniolla lunta riittää.

Nietokset pöllyävät tien vierustoilla, kun Mustajärvi kiihdyttää Toyota Corollansa vauhtiin.

”Olen nimennyt autoni punaiseksi paholaiseksi”, mies vitsailee.

Mustajärvi on kotoisin Lapin itäkairalta Savukoskelta. Lapin vaalipiiri on pinta-alaltaan ylivoimaisesti Suomen laajin, joten ajokilometrejä kertyy kampanjoidessa paljon.

”Vanhoja enemmistöläisiä”, hän toteaa viitaten loikkausta epäilleeseen vasemmistoaktiiviin.

”SKDL:n loppuaikoja leimasivat rajut linjariidat. Kun minut erotettiin vasemmistoryhmästä, ovat jotkut ajatelleet, että edustan taistolaisuutta. Tästä ei tietenkään ole kysymys.”

Etupäässä palaute on vaalikentillä ollut kuitenkin myönteistä.

”Monet eurokriisiin ladatut pelot ovat toteutuneet. Euroopan talousjärjestelmä on sisältä mätä.”

Vuosi sitten keväällä koko vasemmistoliitto siirtyi oppositioon.

”Viimeistään siinä vaiheessa kävi selväksi, että olimme oikeassa. Ei voi olla niin, että hallitukseen mennään hinnalla millä hyvänsä.”

”Historiattomuus vaivaa poliitikkoja”

Seuraava kampanjatilaisuus on Ylitornion K-Supermarketin edustalla. Mustajärvi seisoo kolme tuntia viimassa vasemmiston makkarakojulla.

Hallitus ja nykymeno haukutaan moneen otteeseen. Kansa kaipaa muutosta.

”Vallassa on sukupolvi, jolla ei ole työelämäkokemusta. Ei ymmärretä historiaa eikä sitä, ettei politiikanteko ala jostakin nollahetkestä. Siksi hallituksen kaikki keskeiset hankkeet ovat kaatuneet”, Mustajärvi sanoo.

”Hallitus otti vielä oikein loppukirin ja äänesti omia esityksiään kumoon. En muista tällaista koskaan aiemmin tapahtuneen.”

Paikalle saapuu vanha mies, joka pyytää kansanedustajaa vilkaisemaan huonokuntoista tienpätkää Aavasaksalla. Kolarin radan uudistamisen jälkeen liittymät ovat käyneet ahtaiksi, ja ojien perkaaminen olisi tarpeen.

Ennen seuraavaa tilaisuutta Mustajärven punainen paholainen kurvaa kohti Aavasaksaa.

”Tätä kansanedustajan työ pohjimmiltaan on, tavallisten ihmisten tavallisten asioiden hoitamista.”

”Vasemmisto näpertelee marginaalikysymyksillä”

Ylitornion Nesteellä paikallinen ”parlamentti” pääsee iltapäivällä tenttaamaan ehdokasta.

Kuulijakunta suhtautuu nuivasti maahanmuuttoon ja oudoksuu vasemmistoliiton ydinvoimavastaisuutta.

Lapissa vasemmistolaisuus on perinteikästä ja syvänpunaista, ja yhtymäkohdat moderniin punavihreyteen ovat vähissä.

Myös Mustajärvi kritisoi puolueensa nykytilaa.

”SKDL oli työn, perusturvan ja aluepolitiikan puolue. Valitettavasti vasemmistoliiton nykypolitiikka on kokoelma marginaalikysymyksiä. Suuri yhteiskuntapoliittinen linja puuttuu.”

Mustajärvi kaipaa kansanrintamaa

Aurinko alkaa painua mailleen, kun Mustajärven Corolla suuntaa sivutielle. Tie halkoo hajanaisia kylämuodostelmia ja sivuuttaa yksittäisiä taloja.

Kampanjapäivä päättyy iltatilaisuuteen Meltosjärven kylässä, jonne kertyy kuntakeskuksesta matkaa yli 50 kilometriä.

Paikalle on saapunut parikymmentä iäkästä kuulijaa.

Mustajärvi ei peittele keskustasympatioitaan. Aiemmin hän on kiertänyt jopa kampanjoimassa yhdessä keskustalaisen ehdokkaan **Eeva-Maria Maijalan** kanssa.

”Vaikka Lapissa keskusta ja vasemmistoliitto ovat tapelleet keskenään, ovat ne tehneet yhdessä paljon hyvää, erityisesti aluepolitiikassa. Yhteiskuntamme kohtalossa on syvällisesti kyse siitä, miten keskusta ja vasemmisto löytävät toisensa.”

JUKKA KOIVULA

PEKKA FALI

Matti Rantatorikka kyseli Nesteen huoltoaseman kampanjatilaisuudessa Markus Mustajärven kantaa metsäverotukseen.

Pöllyävä lumi ja hyytävä viima eivät haitanneet vaalityötä Ylitorniossa. Paavo Koski saapui tenttaamaan ehdokasta.